

Allt i livet är inte lönearbete

Pensionsutredningen är nu klar med sitt uppdrag och föreslår att pensionsåldern ska höjas från och med 2019 till 62 respektive 66 år och att den ska knytas till medellivslängden.

Diskussionen om pensionsåldern har pågått under en längre tid, precis som i många andra EU-länder. I Tyskland är pensionsåldern 67 år, men betydligt lägre i praktiken och i Danmark ville regeringen höja från 67 till 67,5 men fick backa. I Aftonbladet (26/10 -17) raljerar texten ["Frankrike är latast i Europa!"](#) hånfullt . Man strejkar (som vanligt) för att få behålla sina privilegier och att ingen tycker synd om dem. En höjning av pensionsåldern till 62 år är föreslagen.

Man brukar säga att människor lever längre och börjar arbeta senare, så att den yrkesverksamma tiden har blivit allt kortare. I det resonemanget saknas ett perspektiv som statsvetaren **Roland Paulsen** brukar ta upp, att människan producerar alltmer på allt kortare tid. Vinstmarginalerna har ökat snarare än minskat trots kortare arbetstid.

De som länge har förespråkat att pensionsåldern bör höjas är framförallt representanter från näringsliv, arbetsgivarsidan eller välavlönade akademiker. De har just framfört kortare tid i arbetslivet och längre medellivslängd. Dessa representanter har inga egna problem med att arbeta längre i sina styrelser, ledningsgrupper eller forskningsinstitutioner, ofta arbetar de upp till 70 – 75 års ålder. De behöver dessutom inte oroa sig för sin ekonomi den dag de slutar arbeta. Tvärtom. De kan knappast föreställa sig hur det kan kännas för ett vårdbiträde eller en busschaufför som är 64 år och har arbetat sedan 16 års ålder och som dessutom ängslas för sin försörjning den dag de blir pensionärer. Vi får rapporter om att allt fler sjukskriver sig på grund av stress. Utmattningssyndrom är en

vanlig diagnos bland sjukskrivna. Flest kvinnor. Det är heller ingen naturlag att bli utsliten av sitt arbete, att förbättra arbetsmiljön är därför en viktig fråga för att förbättra människors hälsa, men inte endast för att alla ska orka arbeta längre, utan för att det är viktigt i sig.

Ett annat viktigt argument för att höja pensionsåldern är att öka tillväxten så att vi har råd att behålla välfärden för den åldrande befolkningen. Under de senaste 10 – 15 åren har välfärdssektorn urholkats samtidigt som inkomstskillnaderna ökat, skatterna för hög- och medelinkomsttagarna sänkts och avdrag införts som ensidigt gynnat välsituerade grupper. Här finns ingen tydlig korrelation mellan ökad tillväxt och förbättrad välfärd.

Att knyta pensionsåldern till medellivslängden är inget märkligt, men människors arbetsliv ser olika ut. Allt i livet består inte heller av lönearbete. De som står utanför arbetslivet är förstås angelägna att komma in och bli en del av den, men många som arbetat större delen av sitt liv ser fram mot den frihet som pensionen kan ge. Plötsligt finns tid till att göra annat, umgås med barn och barnbarn, resa, träffa vänner, utveckla en hobby eller arbeta ideellt som stöd till sina medmänniskor. Livet är större än arbete.

Claudette Skilving

Socionom, pensionär och volontär